

ממתק לשיבת

זמני השבת
יחסיים תל אביב חיפה באר שבע
כניסת השבת 4:12 4:27 4:31
צאת השבת 5:25 5:26 5:28

נהנים עם איצי

שלום לך יומני היקר,

היום אפרים נכנס לפתח, מכרבל במעיל כחל חדש. "זהו, מהיום גם אני יכול להקשיב בלב שלם לחזאי, ולשמח שהוא מודיע על גשם!"

רגע אחר כך, נתי חברי נכנס לפתח, צוהל ושמח. "זהו, מהיום גם אני יכול להתפלל בלב שלם משיב הרוח ומוריד הגשם!". בידיו של נתי היתה אחוזה מטריה חדשה, כמו שרביט של מלך.

"ממש מעניין, אפרים סומך על החזאי שיארגן לו גשם, ונתי סומך על השם שיוריד לו גשם", קרא יעקב בצחוק.

"אני יודע מצדן שהחזאי לא מוריד גשמים", הסביר אפרים. "בני אדם יכולים רק לצפות כמה ימים קדימה ולדעת אם צפוי לרדת גשם. הם גם יכולים באמצעים משוכללים לעבות ענן קים של גשם ולגרם שהוא יוריד קצת יותר מים. אבל אף אחד בעולם לא יכול להצמיח ענני גשם חדשים. מפתח הגשמים, למרות כל הטכנולוגיה, נשאר תמיד בידיים של השם."

"אם כך", אמר נתי ולטף את המטריה החדשה, "עקר ההנאה שלנו מהגשם, אמורה להיות – לא מהשלוליות, מהמטריות, ואפילו לא מהריח הטוב של הגשם. אלא מקד שאנחנו זוכים לראות בגלוי את ההשפעה של השם בעולם. את הנתינה שהוא מעניק לנו מידו הרחבה".

שלך, אלי

נס על הים

תל-אביב-יפו
Tel-Aviv-Yaffo
P.P. - שולם - 67'ש

תקציר: ר' ישעיהו ברודקי, אלמן הפגוע בשני ילדים, יצא לפסע ארץ לעבר ארץ הקודש. לאחר קדושים, הגיעו לחלקו האחרון של הפסע, הפלגה פלבטון, בספינת פשא קטנה עמוסה עצים. סערה טלפלה אותם לפרחק וכן בהתקרבות חג הסוכות, הם עדין היו בלב ים ובפאמצים פריבים העליוו להקים סבה על הספינה.

השם הטוב עזר לנו עד עכשו והוא גם יעזר לנו הלאה.

במסתרי הגימה

מאת עוזי קפלון

במזמתו עד עתה. ה'דוקטור' הרומאי קרא אליו בצ'הלה: בקר טוב. רב הרפינס ענה לו בשפה רפה והמשיך למקומו, שהיה לא הרחק ממקום מושבו של רבי צדוק. מוטב שאשאר בטוח שמיעה, החליט.

עד מהרה התבררה החלטתו כנכונה. יוליוס, שהיה שמח וגאה על הצלחתו מאתמול, שחרר מבלי משים את חרצבות לשונו והחל לנסות לשוחח עם רבי צדוק. "הידעת, החכם, עד כמה דל בשר אתה ורזה? הנה, הבט אל עור בשרך – נתן לראות דרכו את איבריך הפנימיים, כאלו היית שקוף!". רבי צדוק לא שת לבו לפטפוטי של הרומאי, אך לשמע סיוס דבריו, הוא פנה ונעץ בו עינים חודרות, ואמר בתקיף: "אדרבה! מי שאין תוכו כברו אל יפנס לבית המדרש!"... ושב ושקע את עיניו בספר הגדול.

רב הרפינס האזין בקשב רב לדו שיח המעניין, והבחין מיד כי הרומאי נתבלבל מעט מתשובתו של החכם. כנראה לא הבין אותה, והוא קם ונגש אל יוליוס.

"שמעתי את אשר אמרת לרבנו ואת אשר דבר אליך, אך לא הבנת. הבה ואסביר לך את דברי רבנו: רבנו אמר לך, כי מעלה גדולה היא לאדם כאשר הוא שקוף... כאשר אדם איננו מנסה להסתיר את מה שבבלבו, אלא פיו ולבו שוים. תוכו כברו [=כחיצוניות]. דע לך שאצלנו למדו כי מי שאין תוכו כברו, שלא יפנס לבית המדרש!". רב הרפינס סים את דבריו ונוכח לראות כי החוריו פניו של הרופא המחפש וידי התרעדו. ובכו, היטב הבין עכשו הרומאי למה ירמזו דברי רבנו הצדיק. בל יחשב כי יוכל איש להסתיר במסתרים מעיני השם ומעיני עבדיו הצדיקים!

רב הרפינס נעץ עינים חמורות ביוליוס, כרומז לו ברורות, כי בבית מדרש זה, כבר מכירים בו כי אין תוכו כברו... ואז הפנה אליו את גבו ושב למקומו.

תקציר: ידעיה התמים פוגש את יוליוס, שמצליח לחלץ מפיו את המידע הנקר: הילדים נמצאים בגינה! הוא גם מתנדב לקחת עבורם חבילה...

98 להיות שקוף!

רב הרפינס נשך את שפתיו בכאב. ובכו, ידעיה, האב הטוב, אינו מבין כי במו ידי הוא טומן פח יקוש לבנו היקר, ולמונבו. האם לגלות לו כבר קעת על חשדותי? רב הרפינס החליט לשמע קדם יותר פריטים. "וגמה תשלח לו בחבילה?", התעניין.

ידעיה נאנח. "אמרתי לו מיד כי אין לי כל אכל לשלח, כי גם בביתנו רעבים אנו לעתים ללחם. דוקא שם בגינה מצוי האכל יותר, אבל הוא דחק בי ואמר שאפשר לחשב על מזכרת כלשהי. לא דוקא דבר מאכל, ובאמת, כשחשבתי מעט, עלה במוחי רעיון נהדר. רוצה לשמע?"

"ודאי!", ענה רב הרפינס בקצר רוח. "מה הרעיון?"

"ספסל. ספסל אישי קטן. בתחלה חשבתי על כסא לגדעון, אבל מיד נזכרתי בחברו, מונבו, ואמרתי, אגנה לשניהם יחדו ספסל מעץ מעשה ידי. אך לא מעץ סתם אגנה את הספסל, אלא משאריות קרשי בימת ה'הקהל'; עליה עמד מלכנו בשעתו ועורר את לבנו לראות את השם! ספסל זה אשלח אליהם ועליו ישבו, למען ילמדו וייראו את השם ושמרו לעשות את כל דברי התורה".... ידעיה נתרשש בדברו, ורב הרפינס לא העז להשבית את שמחתו. "למים עוד שבעה אשלים את בנית הספסל הזה", העריך ידעיה בקול ורב הרפינס נרגע מעט. אם כך, עוד יש זמן לחשב כיצד לטפל בענין. הוא נפרד מן הנגר לשלום ופנה לביתו.

למחרת היום הגיע רב הרפינס לבית המדרש. פניו קדרו כשהבחין ביוליוס בחלוק הלבו מטפל ברבי צדוק. יוליוס היה מחזק ומרצה. אלא מה? הרהר רב הרפינס במרירות. הן הרשע הזה הצליח

בנית משפחת גאולה

שרי: די, ציפי, רק אל תתחילי לבכות.

ציפי: למה? בדיק השובוע הגננת ספרה לנו על פעם אחת שאפילו רבי שלום דובער, הרבי הרש"ב מליובאוויטש, בכה בשעה הילד.

צביקה: נכון, אבל את זוכרת על מה הוא בכה? בשעה הוא בכה בן ארבע-חמש, הוא בכה לפה השם נגלה לאברהם אבינו, כמו שכתוב בפרשת השבוע, ואליו הוא לא מתגלה... ואת רצית לבכות בגלל החרוזים שנגפלו מהשרשרת.

ציפי: בגלל זה כמעט בכתתי מידים. אבל עכשו אני כבר בוכה, כמו הרבי הרש"ב.

צביקה: אם כך, את בסדר גמור. הרבי אומר שהספור הזה מלמד אותנו שלכל יהודי יש את הזכות לבקש, ואפילו לדרוש, שהשם יתגלה אליו.

אפי: נכון מאוד. זו התפלה והדרושה הפשוטת של כלנו. לזכות להגיע לזמן הגאולה ביהרהר, ואז נזכה בלנו לראות בהתגלות השם.

כך לפה. אין כאן אסור; המתכת לא "בלעה" בשר או חלב או חמץ. נשאר רק שמץ של חשש, "חששא דחששא", האם בשביל זה צריך לסבל כאב שנים?"

הרב גרינולד ישב מרתק לספור, והרב סופר המשיך:

"אתה יודע מה ענה לי הרבי? הרבי השיב: 'רבה של פרשבורג! הלוא אתם יודעים שלפעמים השוחט ששחט את העוף הרגיש שהשחיטה לא היתה משלמת. לא שחט ושלום היתה 'פגימה' בסכין השחיטה, אלא שהוא הרגיש כי תנועת הסכין לא היתה משלמת. זה מקרה של 'חששא דחששא', ומתעוררת שאלה: האם לאכל את העוף?... ובכן, נניח שאכלתם ועברתם פעם אחת על 'חששא דחששא'. קרה מה שקרה ועכשו יש לכם ענין לתקן'.

"הרבי הרש"ב המשיך: 'אולם כאן יש אסור 'חששא דחששא' תמיד, יום ולילה. אין זו אכילה חד-פעמית. הפאב הזה של 'חששא דחששא' כואב הרבה יותר מכאב שנים!"

מסים הרב גרינולד: "הרב סופר הצביע לעבר מרפאת השנים של הדוקטור חננאל הסמוכה לביתו ואמר בהתרגשות: 'אני רואה את סבלם של מי שבאים אל הרופא עם כאבי שנים, אך הרבי אמר שחששא דחששא כואב יותר! כשאמר זאת אחז בי רעד'..."

"והרב סופר סים ואמר בסערת נפש: 'נו, האם אתה יודע עכשו מהו רבי? המבין אתה?!'"

(על-פי סיפורו של הרב גרינולד לתכנית 'תורת חיים' של JEM)

מקפיד. בהיותך רב ופוסק הלכה, אני מבקשת ממך לדבר אתו ולומר לו שהדבר מתר, ושעליו לגשת לרופא שנים ולשים קץ לסבלו'.

"הבנתי מיד מה גרם לרבי להמנע מטפולי השנים. באותה עת החמר ששמש לסתימות בשנים היתה מתכת, והמצאות מתכת בפה עוררה דיון בעניני פשרות, אם המתכת יכולה להפך לחלבית או לבשרית או 'לבלע' חמץ..."

"נדהמת. שאני אפסק לרבי מליובאוויטש? ובכל זאת, הרבנית מתעקשת. הסכמתי.

"נכנסתי אל הרבי, שוחחנו בדברי תורה, וכשסימנו אמרתי: 'במחילה מכבוד תורתו, לא הייתי מעלה על דעתי להתערב בעניניו, אבל זו בקשתה של 'אשת חבר כחבר'... היא בקשה ממני לדבר עם הרבי ולבקשו שיפנה אל רופא השנים..."

"הוספתי ונמקתי: 'אין כאן בעיה הלכתית של ממש. המזון המכנס לפה אינו רותח, שכן ה'כלי ראשון' עומד על האש, וממנו המזון עובר למצקת, וממנה לצלחת, לפה, ורק אחר"

דובער (הרש"ב) מליובאוויטש ובנו רבי יוסף-יצחק (הרש"צ).

"כשהתקרבותי אליהם קמו לכבודי. נדהמתי. האם הרבי מליובאוויטש ובנו צריכים לקום מפני?!... הרבי הרש"ב פנה אלי: 'שלום עליכם רבה של פרשבורג! בידנו דרישת שלום טרנה מהישיבה שלכם בפרשבורג!'"

"שוב הפתעתי. כיצד הם מגיעים לישיבה שלי? הרבי ספר על רצונו לפתח ישיבה (לימים ישיבת 'תומכי תמימים')."

"באותה עת היתה עולם הישיבות שרוי במשבר, שכן תלמידי ישיבות רבים הלכו שבי אחר רוחות ה'השקלה' וגררו אחריהם את חבריהם. בעקבות זאת נסגרו ישיבות רבות. בחורים ראי השם למדו בקבוצות קטנות בבתי המדרש בעירות. הישיבה שלנו בפרשבורג היתה מהמועטות שפעלו, והרבי הרש"ב בקש לתהות על אפיה וסדריה.

"הזמנתי את הרבי ובנו לבוא אל אכסניתי, והם שוחחו עמי על הישיבה וקבלו את כל המידע שהיה דרוש להם. בעקבות הבקור הזמנתי לבקור גומליו במלוננו של הרבי הרש"ב.

"קבענו מועד, ובאתי אל מלוננו של הרבי הרש"ב. הרבנית, רעייתו של הרבי, פתחה את הדלת והזמינה אותי להכנס. בטרם נכנסתי אל הרבי אמרה שרצונה לבקש ממני בקשה אישית.

"היא פנתה אלי ואמרה: 'בעלי סובל מכאבי שנים קשים ומסרב ללכת לרופא השנים, מפני החמרות ההלכתיות שעליהן הוא

קוראים בענין

חשש של חשש

זה היה בשנת תשי"ב, בתם בקור של הרב צבי גרינולד, אז מדרוך צעיר בישיבת חתם סופר בירושלים, אצל נשיא הישיבה, רבי עקיבא סופר.

הרב גרינולד (איש חנוך ותיק ומערך, המתגורר כיום בכפר חב"ד) נהג להביא מעת לעת את התלמידים אל נשיא הישיבה, והוא היה משוחח עמם בדברי תורה ומשמיע באזניהם דברי עידוד וחזוק.

בתם אחד הבקורים האלה בקש רבי עקיבא סופר מהרב גרינולד להשאיר, ואמר לו: "הלוא אתה חסיד חב"ד, אספר לך ספור שממנו אפשר ללמד מהו רבי".

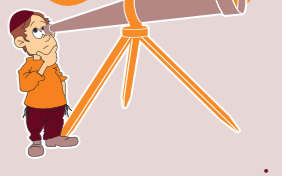
רבי עקיבא סופר היה בנו של רבי שמחה בונם סופר, ששמש רבה של פרשבורג. אביו נפטר בגיל צעיר יחסית, ובנו נתמנה לממלא מקומו ברבנות העיר ובנשיאות ישיבת חתם סופר.

וכך ספר רבי עקיבא סופר:

"פעם אחת נסעתי לאחת מערי המרפא בצ'כוסלובקיה – אינני זוכר אם זו היתה מרינבד או קרלסבד. זו היתה עיר משפעת במרחצאות מרפא, ורבים באו להרפא בה.

"בעודי צועד ברחוב המרכזי הבחנתי ביהודי נשוא פנים היושב על ספסל לצד נער צעיר. מיד זהיתי מי הם: אלה היו האדמו"ר רבי שלום"

דמות מהפרשה

חמור מיקס

אני חמור מיקס מאוד. לא סתם חמור ככל החמורים.

אמא שלי היא האתון המפרסמת שנבראה בערב שבת בין השמשות! בחד עם עוד תשעה דברים, היוצרים יחד את "עשרה דברים שנבראו בערב שבת בין השמשות".

ומה אתי?

גם אני זכיתי לכבוד גדול: אברהם אבינו השתמש בי בדרך לארוע ההיסטורי של עקדת יצחק! אברהם השכים בבקר בזריזות, חבש אותי בעצמו, לקח את שני נערי ואת יצחק בנו, ויצאנו לעבר הר המוריה. עלי הוא העמיס עצים, אש ומאכלת... מפחיד!

"שבו לכם פה עם החמור!", צוה אברהם לנערו.

ישבתי עם אליעזר וישמעאל, והפסדתי את עקדת יצחק. רק אחר כך נודע לי שהייתי יכול לפגש שם את האיל – שנברא יחד עם אמא-אתון בערב שבת בין השמשות...

עברו שנים, ומשה רבנו רכב עלי בדרך לגאל את עם ישראל ממצרים. בידו הוא אחז עוד אחד מהחפצים שנבראו בערב שבת – המטה המיוחד שבו הוא עשה את המופתים במצרים.

בעתיד, המשיח ירכב עלי בבואו לבשר על הגאולה. אני כבר מחכה!

מחכימים ונהנים

לוט ואברהם

בשעת ערב מאחרת בא רבי לוי-יצחק מברדיצ'ב לעיר למברג, ופנה לביתו של גביר ידוע. הגביר, שלא הכירו, הציע לו ללון בביתו של מלמד, שהיה מכניס אורחים.

למחרת פשטה השמועה כי רבי לוי-יצחק נמצא בעיר, והמונים נהרו לשחר את פניו. בין הבאים היה גם הגביר, שנדהם לראות מולו את האורח ששלח אמש ריקם מביתו. במהרה התעשת, העמיד פניו תם ובפנותו אל הצדיק הזמינו להתאכסן בביתו.

אמר לו הצדיק: "אברהם ולוט הכניסו אורחים, אך אברהם ארח את המלאכים גם כשנראו לו כבני-אדם, ואלו לוט ארחם רק לאחר שיידע כי הם מלאכים. הכנסת האורחים שלך היא בנסח לוט..."

מגלים עולם

רבים מגדולי ישראל בכל התקופות עם היותם גדולים בתורה ומנהיגי קהלות, ואולי דוקא בשל כך, היו ממחים גדולים ברפואה ומהם אף שמשו כרופאים בחצרות שליטים ורוזנים.

כאשר הגבילו את היהודים ברכישת קרקעות ועבודת אדמה, פנו חלקם ללמד את מקצוע הרפואה ונהיו ממחים גדולים בו ולכן אצילים ומלכים העדיפו להתרפא בידי היהודים.

אחד מהם, עליו מספרת הגמרא, היה האמורא שמואל – חברו של רב, מגדולי אמוראי בכל. כבר בילדותו נכרה בו חכמה גדולה ואביו – אבא בר אבא, דאג לחנוכו המקיף בכל מקצועות התורה. שמואל היה בקי גדול בחכמת הרפואה והגמרא מספרת לנו על תחלתה של החברות בין רב ושמואל. מעשה שהיה רב חולה במחלת מעים ושמואל הכניסו לביתו ורפאו ומאז נקשרה ביניהם ידידות עמקה שהביאה לחברותם.

